

A kiállítást úgy komponálták meg, hogy az ne csak az egyéniség főbb vonasait és irodalomtörténeti munkásságát ismertesse meg a látogatóval, hanem bemutassa a nagy és értékes könyvtárat gyűjtő, e könyvtárat író és tudós barátainak rendelkezésére bocsátó, gyakran kutatásaikat is kezdeményező, tehát a XVIII. század jelentős magyar művelődési központját megteremtő Ráday Gedeont is és a köréje gyülekezett szellemi kört is.

A művészi ízléssel elhelyezett vitrinekben láthatók voltak a családi levelezés művelődéstörténeti szempontból legértékesebb darabjai, továbbá azok a levelek, amelyeket Ráday Bod Péterrel, Hatvani Istvánnal, Kazinczy Ferenczel, Batsányi Jánossal és a kor más íróival váltott. A levelezés-anyagot Ráday válogatott kéziratai s feljegyzései egészítették ki.

A mintegy 12 000 kötetes Ráday Könyvtár állományából kiállított könyvanyag érzékeltette a látogatóval Ráday érdeklődésének, tájékozódásának sokrétűségét, szellemi igényességét, felkészültségét. Ott láthatta a közönség a nagy francia enciklopédia köteteit, Lock, Hume, Helvetius, Montesquieu, Voltaire, Rousseau, De Foe, Swift, Gessner s mások filozófiai vagy szépirodalmi műveinek első kiadásait, Dryander, Ozanam, Linné természettudományos munkáit, a régebbi és XVIII. századi magyar szépirodalom köteteit. Külön érdekes színtöltja volt a kiállításnak az a néhány könyv, amely jelzi, hogy a Rádayak gondot fordítottak a Kelet, különösen Oroszország történelmének, kultúrájának megismerésére és hazai megismertetésére. E könyvek közül címszerint is érdemes megemlíteni Herberstein „Rerum Moscoviticarum commentarii” (Basel, 1571) és Lomonoszov „Alte russische Geschichte von dem Ursprunge der russischen Nation bis auf den Tod Jaroslawa der Ersten” (Riga—Leipzig, 1768) című kötetét.

A jól rendezett kiállításért elismerés illeti a Ráday Könyvtár munkatársait. A tapasztalt érdeklődés, a látogatók nagy száma arra enged következtetni, hogy el is érte célját: sikerült kissé közelebb vinni Ráday Gedeon életművét a hagyományaink iránt komolyan érdeklődőkhöz.

Molnár József

Intézeti hírek

(1968. június 1—augusztus 31.)

Szent-Iványi Béla 60 éves. Az Irodalomtörténeti Közlemények szerkesztősége tisztelettel és szeretettel köszönti 60. születésnapja alkalmából *Szent-Iványi Béla* professzort, a berlini Humboldt-Egyetem Finnugor Intézetének igazgatóját, a magyar—német irodalmi kapcsolatokról szóló számos tanulmány szerzőjét, a XX. századi magyar irodalom egyik neves németországi megismertetőjét, a kiváló egyetemi oktatót, és további eredményes munkát kíván neki.

*

T. Erdélyi Ilona, Intézetünk munkatársá 1968. május 2-től június 1-ig a Német Demokratikus Köztársaságban volt tanulmányúton. Az Ifjú Németországról készülő munkájához folytatott kutatásokat Lipcse és Berlin könyvtáraiban.

*

1968. június 3-án látogatást tett Intézetünkben *Ranka Kuič*, a belgrádi egyetem angol tanszékének docense. *Szabolcsi Miklós* ügyv. igazgatóval folytatott megbeszélést összehasonlító irodalomtudományi kérdésekről, valamint publikációs lehetőségekről.

*

Lukácsy Sándor, Intézetünk mb. osztályvezetője 1968. május 27-től június 4-ig a

Szovjetunióban volt tanulmányúton, ahol a francia forradalom és a korai szocializmus eszmeáramlataira vonatkozó szovjet kutatások újabb eredményeiről tájékozódott. A következő szovjet kutatókkal folytatott megbeszéléseket: *A. Z. Manfred*, a Francuszkij Jezsegodnyik szerkesztője, *V. Dalin*, a nagy nemzetközi Babeuf-kiadás egyik szerkesztője, *J. Zilberfarb*, a legjobb Fourier-monográfia szerzője (SzTA Történettudományi Intézet); *R. M. Szamarin*, az újkori nyugat-európai irodalmi osztály vezetője, *B. Sz. Balasov*, külügyi titkár, *I. G. Nyeupokojeva*, a tíz kötetre tervezett világirodalom-történet főszerkesztője, *D. D. Oblomijevszkij*, *Turajev* és *J. B. Vipper* francia specialisták (Gorkij Világirodalmi Intézet).

*

Hopp Lajos intézeti munkatárs — a Fondazione Giorgio Cini által adományozott olasz ösztöndíjjal — résztvett az 1968. június 1-től 5-ig rendezett velencei tudományos ülésen. A „I. Convegno Internazionale di Storia della Civiltà Veneziana” megnevezésű nemzetközi találkozó tematikája „Venezia e il Levante fino al secolo XV” volt.

*

A Tudományos Minősítő Bizottság 1968. június 10-én rendezte meg *Lukácsy Sándor* intézeti mb. osztályvezető „Petőfi és a márciusi ifjúság világnézetének főbb kérdései” c.

kandidátusi értekezésének vitáját. A bíráló bizottság elnöke *Barta János*, az irodalomtudományok doktora, az értekezés opponensei *Tóth Dezső*, az irodalomtudományok kandidátusa és *Spira György*, a történettudományok kandidátusa voltak. A bíráló bizottság javasolta a TMB-nek, hogy *Lukácsy Sándor* részére a kandidátusi fokozatot ítélje meg.

*

Kovács József intézeti munkatárs 1967. szeptember 14-től 1968. június 15-ig az Amerikai Egyesült Államokban, Minneapolisban, a Minnesota Egyetemen tartózkodott, Ford-ösztöndíjjasként. Kutatási témái voltak: „Az amerikai regény a két világháború között, különös tekintettel John Dos Passosra” és „Az amerikai magyarság kulturális élete”.

*

Vajda György Mihály intézeti osztályvezető, *Sziklay László* és *Varjas Béla* munkatársak 1968. június 18-tól 20-ig Moszkvában tartózkodtak, ahol megbeszéléseket folytattak a Gorkij Világirodalmi Intézet vezetőivel a két intézmény további kapcsolatairól. Közös világirodalmi szimpoziumok kerültek szóba, valamint a szovjet fél részvétele a kelet-európai reneszánszról és felvilágosodásról szóló tanulmánykötetben. Részletesen megvitatták az AILC égisze alatt készülő ún. „európai irodalomtörténet” helyzetét.

*

1968. június 14-től 21-ig Intézetünk vendégeként hazánkban tartózkodott *Ilse Siebert*, a berlini Becher-Archivum igazgatója. Az Összehasonlító Osztály munkatársaival folytatott megbeszéléseken tájékoztatót adott az Archivumban folyó kutatásokról.

*

Az MTA Irodalomtudományi Bizottsága *Barta János* elnökletével 1968. július 2-án vitát rendezett az Irodalomtörténeti Közlemények 1963–1967. évi köteteiről. Referátumot *Mezei József* kandidátus tartott.

*

1968. július 17-én meglátogatta Intézetünket *Karol Rosenbaum*, a Szlovák Tudományos Akadémia Szlovák Irodalomtörténeti Intézetének igazgatóhelyettese és megbeszélést folytatott *Szabolcsi Miklóssal*, *Sziklay Lászlóval* és *Vajda György Mihállyal* a két intézet együttműködéséről.

*

A Centre d'Etudes Supérieures de la Renaissance 1968. évi nemzetközi konferenciájára („XIe Stage International d'Etudes

Humanistes”), melynek ez évi témája a „Renaissance, Maniérisme, Baroque” volt, magyar irodalomkutatók is meghívást kaptak. *Klaniczay Tibor* két előadást tartott: „La naissance du maniérisme et du baroque au point de vue sociologique” és „La haute aristocratie, principal soutien de la Renaissance et du Baroque en Hongrie”. *Hopp Lajos* intézeti munkatárs és *Komlós Tibor* egyetemi adjunktus az orléansi egyetem rektora és a reneszánsz központ igazgatója által adományozott francia ösztöndíjjal „stagiaire”-i minőségben vettek részt az 1968. július 3-tól 24-ig tartó konferencián.

*

Lukácsy Sándor intézeti mb. osztályvezetőt 1968. augusztus 1-től a Klasszikus Magyar Irodalmi Osztály osztályvezetőjévé nevezték ki.

*

Sipos István, az Elméleti Osztály munkatársa, személyzeti felelős 1968. augusztus 1-vel megvált Intézetünkől, mivel a szófiai Magyar Intézet igazgatójává nevezték ki. Az Intézet új személyzeti felelőse *József Farkas* munkatárs lett.

*

Illés László, Intézetünk tudományos titkára 1968. május 14-től augusztus 2-ig a Szovjetunióban volt tanulmányúton. A magyar emigrációs irodalomra vonatkozó kutatásokat végzett moszkvai és leningrádi könyvtárakban.

*

A Szlavisták VI. Nemzetközi Kongresszusát 1968. augusztus 7-től 13-ig tartották meg Prágában. A Kongresszuson népes magyar delegáció vett részt, amelynek Intézetünk részéről *Bojtár Endre*, *Bor Kálmán*, *Illés László*, *Nyirő Lajos*, *Sargina Ludmilla*, *Sziklay László* és *Vujicsics D. Sztóján* voltak a tagjai. Előadással *Bojtár Endre*, *Nyirő Lajos*, *Sargina Ludmilla* és *Sziklay László* szerepeltek. *Sziklay László* egy szekció-ülés elnöki feladatait is ellátta. Résztvett a Kongresszus sajtókonferenciáján, ahol a szláv és a velük szomszédos nem-szláv irodalmak együttes összehasonlító kutatásának fontosságát hangsúlyozta.

*

Szabolcsi Miklós, Intézetünk ügyv. igazgatója résztvett az Uppsalában 1968. augusztus 13-tól 19-ig rendezett V. Nemzetközi Esztétikai Kongresszuson és előadást tartott „Kétféle költészet” címmel.

*

Bojtár Endre intézeti munkatárs 1968. július 27-től augusztus 23-ig Csehszlovákiában

volt tanulmányúton. Az ukrán avantgarde líra és a cseh strukturalizmus történetére vonatkozó kutatásokat végzett különböző könyvtárakban, valamint az AILC gondozásában készülő ún. „európai irodalomtörténet”-tel kapcsolatos szervezési feladatokat látott el.

*

Intézeti kiadványaink közül megjelent: *Horváth Károly*: „A klasszikából a romantikába. (A két irodalmi irányzat Vörösmarty első költői korszakának tükrében.)” Bp. 1968. Akadémiai K. 463 l. (Irodalomtörténeti

Könyvtár. 21.); *Szabolcsi Miklós*: „A vers-elemzés kérdéseihez. (József Attila: Eszmélet.)” Bp. 1968. Akadémiai K. 123 l. (Irodalomtörténeti Füzetek. 5.); *Pomogáts Béla*: „Kuncz Aladár.” Bp. 1968. Akadémiai K. 193 l. (Irodalomtörténeti Füzetek. 61.); „Kölcsey Ferenc kiadatlan írásai. 1809–1811”. Válogatta, a bevezető tanulmányt írta és a jegyzeteket készítette: *Szauder József*. Sajtó alá rendezte: *Bánhegyi György, Szauder József, Szauder Józsefné*. Bp. 1968. Akadémiai K. 507 l. (A Magyar Irodalomtörténetírás Forrásai. 8.)